

Wist je dat...?

Joost van den Vondel werd geboren in Keulen, waar zijn ouders vanuit Antwerpen heen waren gevlucht wegens de vervolging om hun doopsgezindheid. Na de geboorte van Joost in 1587. In 1597 vestigden zij zich te Amsterdam. Joost was toen 10 jaar oud.

In zijn hekeldichten, rond 1610/1620 nam Vondel al stelling tegen prins Maurits.

In 1625 verscheen Palamedes oft Vermoorde onnooselheyd, een treurspel over de Griekse belegering van Troje. Men begrijpt al snel dat de held Palamedes synoniem is aan Johan van Oldenbarnevelt, Agamemnon is prins Maurits en Ulysses is François van Aerssen.

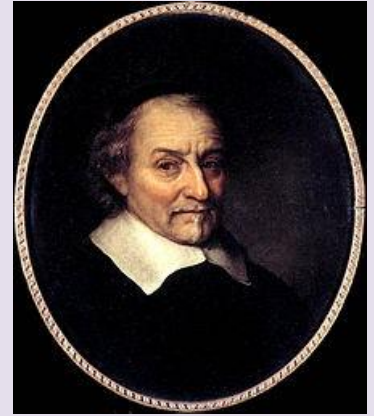
Het boek wordt direct verboden en alle exemplaren worden uit de boekhandel gehaald. Er wordt een arrestatiebevel uitgevaardigd en Vondel vlucht naar Beverwijk. Amsterdam weigert Vondel uit te leveren aan Den Haag. Vondel verschijnt voor de schepenvan Amsterdam en krijgt een boete van slechts F 300,--. Ondanks het verbod is het boek binnen een paar dagen uitverkocht (behoudens de in beslag genomen exemplaren). Twee weken later volgt een herdruk in een kleinere letter. Een derde druk volgt al snel. Binnen enkele jaren wordt het boek ongeveer 30 maal herdrukt.

In 1663 wordt Palamedes voor het eerst opgevoerd in Rotterdam. Dat leidt tot een rel en beklag door predikanten bij de burgemeester. In 1665 kan het stuk voor de eerste maal in Amsterdam worden opgevoerd.

In 1645 stelt Vondel in zijn treurspel Maria Stuart de terechtstelling van de Schotse koningin voor als een gerechtelijke moord. Hij wordt veroordeeld tot een boete van F 180,--

In 1654 wordt de voorstelling Lucifer door de magistraat van Amsterdam 'uit respect voor de kerkeraad' verboden.

Bron: Verboden boeken, verboden door pausen en dictators, puriteinen en boekenhaters
Auteurs: C.J. Aarts en Mizzi van der Pluijm uit 1989

Hij overleed op 91-jarige leeftijd. Als zijn laatste werk dichtte hij spottend zijn grafschrift:
Hier leit Vondel zonder rouw, Hy is gestorven van de kouw

Een gedicht van zijn hand (getoonzet door J. Duin) werd opgenomen in de liedbundel Kun je nog zingen, zing dan mee (eerste druk in 1906). Dit liedboek was zeer populair en werd de hele twintigste eeuw herdrukt. De eerste regels luiden: 'Wat zong het vroolijk vogelkijn dat in den boomgaard zat?' (met de titel 'Wildzang').

Volgens het Guinness Recordboek schreef Van den Vondel het kortste Nederlandstalig gedicht, en wellicht het kortste gedicht ter wereld, waarmee hij in 1620 een dichtwedstrijd won:

U
Nu!

De naam Schouwburg werd bedacht door Vondel. Met 'schouw' en 'burg' verwees Vondel naar een plaats waar men kon kijken. Het van het Griekse woord 'theatron' afgeleide schouwburg werd door de tijd heen zo'n populaire benaming dat het van een eigennaam is geworden tot een soortnaam.

In het Frans wordt de Nederlandse taal soms (poëtisch) de taal van Vondel genoemd ('la langue de Vondel') analoog aan het gebruik om het Frans 'de taal van Molière' te noemen of Duits 'de taal van Goethe'.

Molière

Goethe